

Eckhardt Mária 80 éves

Régi munkahelye, a Zenetudományi Intézet¹ *Budapesti mindennapok Erkel és Liszt korában* címmel rendezett konferenciát Eckhardt Mária, a hazai és a nemzetközi Liszt-kutatás meghatározó szereplőjének tiszteletére, 80. születésnapja ünneplésére. Első személyes emlékemet éppen egyharmad évszázada, 1990-ből őrzöm róla, amikor a zenetudományi szak első évfolyamos hallgatójaként először találkoztam személyesen vele a Zeneakadémián: megmutatta nekünk a Liszt múzeumot és a kutatóközpontot. Lenyűgöző volt rendezett és rengeteg ismeretanyagot, adatot tartalmazó, lexikonokat megszegyenítő tudása, éreztük, hogy órákon keresztül tudna beszélni Lisztről, műveiről, életéről, kortársairól, zenéről, irodalomról, képzőművészetről, a romantika korának szellemi áramlatairól, világiakról és transzcendensről egyaránt. Az egyetemes tudáson túl azonban még inkább megragadott, amilyen lelkesedéssel és hevülettel viszonyult kutatásának témájához, aminek alapja az alázat, a tisztelet és a szeretet volt. Mindhárom alapvető keresztény tulajdonság, isteni és emberi erények, amelyek egyúttal a klasszikus európai polgári mentalitást is meghatározták és vezérelték. Egy másik emlékem jóval későbből való. A zenetudósoknak tartott zeneelmélet kurzuson Liszt h-moll szonátájának elemzésére kértem fel egyik neves kollégánkat. Az órát, az elemzést Eckhardt Mária is meghallgatta. A mű végének értelmezésével, mely szerint a sok küzdelmet és érzelmi vihart követően a megoldás keresésébe belefáradva az elmúlás, a lemondás hangjai szólalnának meg ott, nem értett egyet, és kifejtette, további példákat is említve, hogy sokkal inkább a megváltásba vetett hit alapján Liszt a számára egyetlen és végső megoldást a transzcendens felé fordulva, az isteni kegyelemben látja és ábrázolja.

Eckhardt Mária 1966-ban végzett karvezetőként Vásárhelyi Zoltánnál és Párkai Istvánnál Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán. Később pályafutása során azonban végigjárta a magyar zenetörténészek legfontosabb stációit: 1966–1973 között az

1 Jelenlegi hivatalos nevén: HUN-REN BTK Zenetudományi Intézet

Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtárának tudományos munkatársa volt, majd ezt követően egészen 1986-ig, a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont megalakulásáig az MTA Zenetudományi Intézet Magyar Zenetörténeti Osztályán dolgozott tudományos munkatársként, alkalmazásának utolsó három évében – mentora, Legány Dezső 1983-ban történt nyugdíjazását követően – osztályvezetőként. A Zeneakadémia Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpontját 1986–tól 2009-ig vezette, nyugdíjazásáig; 2013-ig az intézmény tudományos igazgatója volt. Munkásságát 1986-ban Erkel Ferenc-, 1999-ben Ipolyi Arnold-, 2004-ben Szabolcsi Bence- és 2018-ban Széchényi-díjjal ismerték el, 2023-ban a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagjává választották. A Liszt Ferenc Társaság társelnöke, az angol, az amerikai és a német Liszt Társaságok tiszteletbeli tagja. Tudományos munkássága mellett egész életében aktívan is zenélt: 1970-ben ő alapította meg az Országos Széchényi Könyvtár kórusát, amely a közelmúltig működött (szükség esetén itt a Zenetudományi Intézetben próbáltak, aminek mindig örömmel adtunk helyt).

Intézetünkkel és a munkatársakkal Eckhardt Máriának a szakmai kapcsolata végig megmaradt, 2011-ben a Zenetörténeti Múzeumban, az MTA Zenetudományi Intézet, a Liszt Ferenc Emlékmúzeum, az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyar Nemzeti Galéria által közösen megrendezett [Liszt és a társművészetek című bicentenáriumi kiállítás](#) kurátora is volt.

Hat könyve, számos tanulmánya, katalógusa jelent meg magyar, angol, német, francia nyelven. Európa csaknem valamennyi országában (Weimarban rendszeresen), az Amerikai Egyesült Államokban és Kanadában is tartott előadásokat, Lengyelországban, Portugáliában és Németországban rendezett vendégkiállításokat.

Eckhardt Máriának 80. születésnapja alkalmából a Zenetudományi Intézet nevében jó egészséget, további szakmai eredményeket, kutatásaihoz lankadatlan szellemi frissiséget kívánunk!

Richter Pál

HUN-REN BTK Zenetudományi Intézet igazgató